
Model P 22-2

Proces-verbaal voor de uitslag van de draagvlakmeting van Stad Aardgasvrij

Met dit formulier wordt verslag gedaan van de zitting waarin de uitslag is vastgesteld van de draagvlakmeting van Stad Aardgasvrij.

---

1. Verkiezing

Dit proces-verbaal heeft betrekking op:

de draagvlakmeting van **Stad Aardgasvrij**

Datum stemming **3 juni 2023 t/m 30 juni 2023**

---

2. Zitting

Het betreft de openbare zitting van het hoofd- c.q. centraal stembureau in **Goeree-Overflakkee**

Datum zitting **23 oktober 2023**

Tijdstip zitting **19:30 uur**

---

3. Totaal aantal kiesgerechtigden

Totaal aantal adressen kiesgerechtigden

637

---

4. Totaal aantal uitgebrachte stemmen

Totaal aantal uitgebrachte stemmen

540

---

5. Aantal blanco en ongeldige stemmen

- aantal blanco stemmen 0

- aantal ongeldige stemmen 5

---

6. Aantal kiezers dat bij volmacht mocht stemmen

Het aantal kiezers dat mocht stemmen met een geldig volmachtbewijs (schriftelijk of via ingevulde stempas), bedraagt **20**.

---

7. Uitslag aantal stemmen

	aantal stemmen
ja-stemmen	494
nee-stemmen	41
blanco stemmen	0
ongeldige stemmen	5
Totaal	540

8. Uitslag in percentages

Totaal aantal wie heeft gestemd:	84,8%
Waarvan:	
Ja-stemmen:	77,6%
Nee-stemmen:	6,4%
Blanco stemmen:	0,0%
Ongeldige stemmen	0,8%
<hr/>	
Totaal aantal die niet hebben gestemd	15,2%

---

9. Bezwaren van aanwezige kiezers

Tijdens de zitting zijn:

- geen bezwaren ingebracht.
- bezwaren ingebracht: zie de bijlage met opmerkingen van het centraal stembureau.

10. Leden centraal stembureau

Alle leden van het centraal stembureau die aanwezig zijn bij het vaststellen van de uitslag van de draagvlakmeting Stad Aardgasvrij, noteren hieronder hun naam. Ga vervolgens naar rubriek 11 voor de ondertekening.

Datum:

dag

maand

jaar

23

10

2023

Naam voorzitter

1.	J.W. Eijhendingen
----	-------------------

Naam leden

2.	R.P. Karsbeyen
3.	M.G. Ammerlaan-Tonij
4.	h. van Huet
5.	
6.	
7.	

11. Ondertekening centraal stembureau

Alle leden van het centraal stembureau die in rubriek 10 hun naam hebben genoteerd, ondertekenen het proces-verbaal. Houd hierbij de volgorde aan van rubriek 16. De leden van het centraal stembureau verklaren hiermee dat de tellingen, waarvan de resultaten zijn weergegeven in dit proces-verbaal, zijn uitgevoerd volgens de voorgeschreven procedures.

Datum:

dag

maand

jaar

23

10

2023

Handtekening voorzitter

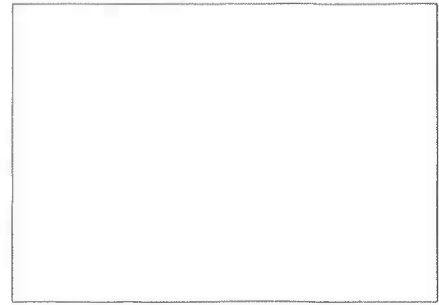
1.		
----	--	--

Handtekening leden

2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

MOREE GELDERBLOM

ADVOCATEN

PER E-MAIL

Stad Aardgasvrij

T.a.v.

E-MAILADRES: stadaardgasvrij@gmail.com

Rotterdam, 5 oktober 2023

Direct telefoonnr. : 010 - 244 50 93

Direct faxnummer : 010 - 244 96 19

E-mailadres : mcvanmepelen@mglaw.nl

Inzake / Gemeente Goeree-Overflakkee

Onze ref. : 20231785.ME

Betreft : bezwaarschrift draagvlakmeting Stad Aardgasvrij

Geachte heer Groenewoud,

In bovenvermelde zaak behartig ik de belangen van en

, woonachtig aan te

.

Cliënten wendden zich tot mij in verband met een aantal zorgen en bezwaren dat bij hen bestaat in verband met de draagvlakmeting en het project Stad Aardgasvrij in bredere zin.

Cliënten hechten er waarde aan op te merken dat zij niet tegen de overstap op waterstof als zodanig zijn, maar dat zij wel de nodige bezwaren hebben bij de wijze waarop het traject tot nu toe is vormgegeven. Cliënten twijfelen niet aan de goede bedoelingen van de initiatiefnemers, waaronder een aantal burgers uit Stad aan 't Haringvliet, maar hebben wel ernstige zorgen over wat de plannen voor hen persoonlijk zullen gaan betekenen.

Bij deze verwoord ik de bezwaren en zorgen die bij cliënten leven, in het vertrouwen dat u daar op een passende wijze op in zult gaan. Ik splits de

Organisatie en Advies

246403/Z - 23-157-48

Inkomende post

7 oktober 2023

behandeling van de genoemde bezwaren en zorgen in tweeën. Namens cliënten ga ik eerst in op de bezwaren met betrekking tot de draagvlakmeting, daarna behandel ik de zorgen van algemenere aard.

Ik ben mij ervan bewust dat de bezwaarmogelijkheid in principe exclusief gericht is op het proces en de uitslag van de draagvlakmeting. Desondanks geeft u op de website van Stad Aardgasvrij aan ook in gesprek te gaan met mensen die andere bezwaren of zorgen hebben. Ik ben daarom zo vrij geweest beide type bezwaren in deze brief gezamenlijk te behandelen.

Met betrekking tot de draagvlakmeting

1) **Cliënten hebben in de eerste plaats hun twijfels bij de vraag die op het stembiljet stond.**

Tijdens de vergadering van 10 november 2022 heeft de raad van de gemeente Goeree-Overflakkee de Tijdelijke verordening draagvlakmeting Stad Aardgasvrij Goeree-Overflakkee (hierna: de verordening) vastgesteld.

Artikel 3, eerste lid, van de verordening bepaalt dat onder de kiesgerechtigden door middel van een stemming een draagvlakmeting wordt gehouden met betrekking tot de vraag of de levering van aardgas aan de verblijfsobjecten van de kiesgerechtigden al dan niet zo spoedig mogelijk, doch niet voor 2025 en uiterlijk in 2030 zal worden gestaakt, met als alternatief verwarming door middel van waterstofgas of all-electric.

Artikel 5 bepaalt vervolgens dat aan de kiesgerechtigden de vraag zal worden voorgelegd of zij met betrekking tot hun verblijfsobjecten instemmen met het zo spoedig mogelijk, doch niet voor 2025 en uiterlijk in 2030 niet langer ontvangen van aardgas.

Toch is dat niet de vraag zoals deze op het stembiljet stond. Op het stembiljet stond immers enkel 'Ik kies voor het per 2025 niet langer ontvangen van

aardgas'. Blijkens de Kaders en Plan van aanpak draagvlakmeting Stad Aardgasvrij, pagina 10, is er voor gekozen om de tekst op het stembiljet zo eenvoudig te houden, en een begeleidende brief bij het stembiljet te voegen waarin het een en ander nader wordt toegelicht.

Hoewel het voorgaande een begrijpelijke werkwijze is, neemt dat niet weg dat er hierdoor mogelijk verwarring is ontstaan over waar nu precies over werd gestemd. Stoppen met aardgas is één, maar bepalen welk alternatief er dan wordt gekozen is twee. Voor het college liggen die twee overigens kennelijk in elkaars verlengde. Dat blijkt onder meer uit de formulering van artikel 9 van de verordening, waar wordt bepaald dat er sprake is van voldoende draagvlak indien 'ten minste 70% van de kiesgerechtigden zich heeft uitgesproken voor het zo spoedig mogelijk, doch niet voor 2025 en uiterlijk in 2030 niet langer ontvangen van aardgas *en daarmee* voor de overstap naar waterstof of een individuele oplossing'.

De formulering van de vraag op het stembiljet ('per 2025') wekt daarnaast de indruk dat het aardgas in 2025 wordt afgesloten. Hoewel dat inderdaad het streven van Stad Aardgasvrij is, staat dat nog allerm minst vast. Niet voor niets spreekt de verordening van een periode van 2025 tot 2030.

Dat het mogelijk niet voor iedereen duidelijk is geweest waar nu precies over werd gestemd, wordt nog versterkt door een verklaring van cliënten met de strekking dat sommige inwoners actief benaderd zijn met de vraag waarom zij nog niet gestemd hadden, en dat hen daarbij een ijsje werd beloofd indien zij zouden stemmen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze actieve werkwijze ertoe heeft geleid dat sommige inwoners de inhoud van de begeleidende brief niet tot zich hebben genomen, maar enkel af zijn gegaan op de vraag zoals deze op het stembiljet stond. Zij hebben daarmee de eigenlijke inhoud van de draagvlakmeting niet kunnen overzien.

Naar de mening van cliënten is er door de formulering van de vraag zoals deze op het stembiljet stond een vertekend beeld ontstaan.

2) Het tweede bezwaar van cliënte ziet op de opleiding van stembureauleden.

Cliënten geven aan dat een of meerdere stembureauleden ten tijde van het begin van de stemperiode nog geen training hadden gevolgd.

Volgens artikel 6 van de verordening zijn de hoofdstukken E, paragrafen 2 en 4, J, L, N, paragraaf 1, en P, paragrafen 1 en 4, van de Kieswet van overeenkomstige toepassing. Artikel E 4, tweede lid, van de Kieswet bepaalt dat een persoon pas na het volgen van het een training als lid van het stembureau kan worden benoemd.

In het onderhavige geval is mogelijk niet aan dit vereiste voldaan. Cliënten ontvangt graag een toelichting over de wijze en het moment waarop de stembureauleden een training hebben gevolgd.

3) Cliënten hebben, en dat ten derde, hun twijfels bij de manier waarop enkele leden van het projectteam Stad Aardgasvrij zich tijdens de stemming opstelden. Zoals cliënten aangegeven, stonden projectleden binnen enkele meters van de mobiele stembus, waarbij zij stemgerechtigden aanspreken vlak voordat deze gingen stemmen.

In bijlage 2 bij de Kaders en Plan van aanpak, 'Protocol en draaiboek stemmen aan de keukentafel' is bepaald dat om belangenverstrengeling te voorkomen, en om het stemgeheim en de onafhankelijkheid van de stem te borgen, stemmen niet mogen worden afgenomen door personen die lid zijn van de projectorganisatie.

Weliswaar is er in de genoemde situatie geen sprake van 'stemmen aan de keukentafel', en werden de stemmen niet in strikte zin afgenomen door leden

van het projectteam, maar naar de mening van cliënten moet aan de genoemde bepaling hier toch enige analoge werking worden toegekend. Het ligt immers voor de hand dat de projectleden op deze wijze de stemgerechtigden ten minste in enige mate in hun keuze hebben beïnvloed. Ik wijs er in dit verband op dat de Kiesraad acties die kiezers kunnen beïnvloeden in de omgeving van stemlokalen ontmoedigt. Dat geldt ook voor initiatieven van gemeenten, zoals het uitreiken van 'prijzen' om de opkomst te verbeteren.¹

Met betrekking tot het project Stad Aardgasvrij in bredere zin

Zoals gezegd staan cliënten niet per definitie afwijzend tegenover de mogelijkheid om op groene waterstof over te stappen, maar hebben zij wel de nodige vragen bij deze overstap. Naar de mening van cliënten zijn deze vragen tot op heden onvoldoende beantwoord, en hun zorgen daarmee nog niet weggenomen. Namens cliënten verzoek ik u om aan de volgende punten aandacht te besteden.

1) Het is cliënten onduidelijk welke alternatieven voor groene waterstof zijn onderzocht, en om welke redenen er uiteindelijk voor groene waterstof is gekozen.

De website van Stad Aardgasvrij bevat hier ook weinig tot geen informatie over. Toch moet er zeker informatie over beschikbaar zijn. Dat blijkt bijvoorbeeld alleen al uit de inhoud van de aanvraag van de gemeente

---

¹ Zie <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/organiseren-verkiezing/verkiezingscampagne>

Goeree-Overflakkee om mee te doen aan het Programma Aardgasvrije Wijken.²

Clënten vragen zich af wat de voordelen zijn van waterstof ten opzichte van andere bronnen, zoals aquathermie, all-electric, biogas enzovoorts. Namens cliënten zou ik dan ook graag uitgebreide informatie, inclusief eventuele onderzoeksrapporten en dergelijke, over de overwogen alternatieven ontvangen.

2) Gemeenten moeten naast een Transitievisie Warmte ook een uitvoeringsplan op wijkniveau vaststellen, waarin besloten wordt over de alternatieve energie-infrastructuur van de wijk.³ Het is cliënten onduidelijk of er al een dergelijk plan voor Stad aan 't Haringvliet is opgesteld. Graag ontvang ik namens cliënten van u de nodige informatie daarover.

In de Transitievisie Warmte 2021 heeft de raad van de gemeente Goeree-Overflakkee vastgelegd dat er tussen 2021 en 2024 Kern Uitvoeringsplannen worden vastgesteld voor maximaal vijf kernen. Graag verneem ik namens cliënten van u of daarmee de hierboven genoemde uitvoeringsplannen op wijkniveau worden bedoeld en, zo ja, wat de voortgang van deze Kern Uitvoeringsplannen is.

3) Het is cliënten onduidelijk wat de precieze verhouding is tussen de partijen die samen de projectgroep Stad Aardgasvrij vormen. In ieder geval een deel van de partijen die samen de projectgroep vormen is (deels) commercieel van aard. Daardoor leeft bij cliënten de vrees dat bepaalde belangen een

---

² Raadpleegbaar via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aardgasvrije-wijken/documenten/publicaties/2020/11/16/goeree-overflakkee-stad-aan-t-haringvliet---aanvraag-proeftuin-aardgasvrij-wijk-2e-ronde>

³ Dat blijkt bijvoorbeeld uit de Achtergrondnotitie Wijkgerichte aanpak, pagina 5, via <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/01/08/achtergrondnotitie-gebouwde-omgeving-wijkgerichte-aanpak>.

frustrerende rol spelen met betrekking tot de onafhankelijkheid en neutraliteit. Specifiek zijn cliënten bang dat alternatieven niet genoeg onderzocht zijn of worden, omdat bepaalde partijen een groot belang hebben bij de keuze voor waterstof. Graag ontvangen cliënten informatie over de manier waarop eventuele belangenverstremming of beïnvloeding wordt voorkomen.

4) Onderdeel van het project is een subsidieregeling met de duur van 15 jaar. Cliënten maken zich zorgen over wat er ná die 15 jaar gebeurt indien de prijs van waterstof bijvoorbeeld veel hoger zou zijn dan die van aardgas. Deze zorg houdt nauw verband met het karakter van de woning van cliënten. Het betreft hier een woning uit 1871 die niet volledig geïsoleerd is. Omdat de woning onder het beschermd stadsgezicht valt, zijn de mogelijkheden wat dat betreft beperkt. Cliënten hebben momenteel veel aardgas nodig om de woning te verwarmen. Het is bekend dat ongeveer drie keer zoveel waterstof nodig is om een woning te verwarmen dan wanneer diezelfde woning met aardgas verwarmd wordt. Cliënten vragen zich af of zij niet met zeer hoge kosten geconfronteerd gaat worden als de kosten van waterstof en aardgas na de periode van 15 jaar uit elkaar zouden gaan lopen. Graag ontvang ik namens cliënten ook hier meer informatie over.

Conclusie

Vriendelijk verzoek u op de hiervoor genoemde vragen en opmerkingen in te gaan. Bovendien leg ik namens cliënten het volgende voor:

Het zou voor het begrip en het draagvlak mogelijk gunstig zijn indien er meer informatie op de website van Stad Aardgasvrij en/of op de website van Klimaatkrachtig Goeree-Overflakkee wordt gepubliceerd, in het bijzonder informatie aangaande onderzoeken, rapporten, vergelijkingen enzovoorts. Ook de officiële documenten, zoals bijvoorbeeld de Transitievisie Warmte,

zouden een (prominentere) plek kunnen krijgen. Laatstgenoemd document is weliswaar vindbaar op de website van Klimaatkrachtig Goeree-Overflakkee, maar enkel na een gerichte zoekopdracht. Ik geef u ter overweging dat er mogelijk een overzicht van belangrijke documenten via de website toegankelijk kan worden gemaakt.

Ik verzoek u de ontvangst van dit bezwaarschrift te bevestigen, dit bezwaar in behandeling te nemen en te reageren op genoemde vragen en opmerkingen. Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,
hoogachtend,

A rectangular box with a thin black border, used to redact the signature of the sender.

M.C. van Meppelen Scheppink

Inkomende post
27 oktober 2023

Bezwaar maken tegen de uitslag en proces draagvlakmeting

Bezwaar maken op drie punten tw:

- Ik durf te stellen dat de gestelde eis van 70 % niet behaald is.

En wel om de volgende redenen: 1) Er is een belofte gedaan dat met de draagvlakmeting 70% van de inwoners/ondernemers/maatschappelijke organisaties voor moest stemmen. Dit is meerdere keren op papier aangegeven. Dat is nu beperkt tot 1 stem per gas aansluiting. Hierdoor is er voor 300-400 belanghebbende geen mogelijkheid geboden hun stem uit te brengen.

2) eigendomsrecht van eigen woning is een groot goed, de Nederlandse wetgever heeft dat onderkent en dit vast gelegd in het burgerlijk wetboek 5 artikel 1. Indien er sprake is van meerdere eigenaars alleen beide in gezamenlijkheid belangrijke beslissingen mogen nemen, denk aan belenen of verkopen. Echter de gemeente heeft besloten dat dit voor deze belangrijke beslissing niet nodig zou zijn. Dat bestrijd ik. Daarmee kom ik op de volgende conclusie: 30-50% van de mede hoofd bewoners/eigenaars hebben geen mogelijkheid heeft gekregen om hun stem uit te brengen dat brengt de volgende berekening, 31% van de huidige stemmen betreft huurwoningen, d.w.z. 69% is in volle eigendom 77,6% heeft voorgestemd= $625 \times 77,6\% = 485$ voorstemmers, maar als men daarbij nog 30-50% mede eigenaars zou rekenen zou er geen sprake zijn van 625 stemmen maar tussen de 755 en 840 stemmen. Dat doorgerekend zou betekenen dat 485 voorstemmers slechts 57-64% zou betekenen. Concreet: niet gestemd = tegen gestemd. En is het aantal tegenstemmers toegenomen met 130-215. Wellicht was er wel draagvlak, dat zullen we nooit weten, want het is nooit gevraagd/gemeten. Daarmee is met de draagvlakmeting niet juist uitgevoerd en niet de benodigde 70% voor behaald.
- Ik durf te beweren dat met de stemming de Gemeente de Privacy wetgeving vele malen heeft overtreden. De zogenaamde AVG is heel duidelijk richting bedrijven en overheden. D.w.z. de benodigde informatie mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor ze is afgegeven. Dat betekent concreet dat de stempas alleen maar gebruikt mag worden voor het doel waarvoor het is afgegeven: nl op het stembureau vaststellen of de juiste persoon komt stemmen. En de stempas mag dan ook nooit of te nimmer voor andere doeleinde gebruikt of ingezet worden. Dat is hier wel gebeurt. De stempas is gebruikt om overzicht te krijgen wie wel of niet nog niet gebruikt heeft gemaakt van zijn/haar stemrecht. Mensen zijn gebeld met de vraag: mag ik u vragen waarom u nog niet gestemd hebt? De mensen zijn hier van goed vertrouwen maar het antwoord had moeten zijn: nee dat mag u niet. Door het verwerken van de stempassen heeft de gemeente niet 1, 2, 50 of 600 maar na grove berekening tussen de 900 en 1000 keer de regels van de AVG overtreden. Een grove schending van onze privacy. Door deze inzet is de uitkomst van de draagvlakmeting onrechtmatig verkregen en kan alleen maar 1 conclusie zijn: ongeldig.
- De kieswet is heel duidelijk over het kiesproces en de inrichting van stembureaus, deze moeten neutraal ingericht zijn en mensen moeten in alle rust en privacy hun stem kunnen uitbrengen, ook de keuze om de afweging te maken om wel of geen stem uitbrengen is een groot goed. Dit geldt zowel voor een vast als een mobiel stembureau. Met name de laatste

genoemde voldoet niet aan de regels vanuit de kieswet. Het was nl een camper van de gemeente, een belanghebbende in dit kiesproces en dat was niet te missen. Met daarbij waren er in de buurt van deze camper vaak dorpsgenoten aanwezig die als voorstander de discussie met bewoners/stemmers aangingen en daarbij is de neutraliteit van een stembureau geschonden. Nooit of te nimmer mag een stembureau een bepaalde voorkeur uitstralen. Stelt u zich eens voor: in November gaat u stemmen voor de landelijke politiek en u komt de VVD/CDA/ PvdA en ga door maar door tegen voor of bij het stembureau dat zou u toch nooit accepteren? En nu dan wel? En dan de kwestie van het veelvuldig uitdelen van de ijsjes, dat lijkt ludiek echter door het veelvuldig en grootschalige wijze waarop dit ingezet is, is hier sprake van omkoping. Heeft dat invloed gehad op de stemming, geen idee, dat zullen we nooit weten maar het heeft in ieder geval niet bijgedragen aan een neutrale uitstraling van een mobiel stembureau.

Deze uiteenzettingen allemaal gezien kan er maar 1 conclusie zijn, de uitslag is onrechtmatig verkregen en daardoor is de uitkomst niet rechtsgeldig.

23-10-2023.